

ŻYCIE WEDŁUG DUCHA

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Ga 5,16-25; Pwt 13,4-5; Rz 7,14-24; Jr 7,9; Oz 4,2; Mt 22,35-40.

TEKST PAMIĘCIOWY: „Mówię więc: Według Ducha postępujcie, a nie będziecie pobażali żądy cielesnej” (Ga 5,16).

Jedną z ulubionych w kulturze anglojęzycznej chrześcijańskich pieśni jest pieśń Roberta Robinsona pt. *Przyjdź, o Źródło Błogosławieństw*. Autor tekstu tej pieśni nie zawsze był człowiekiem wiary. Gdy zmarł jego ojciec, młodzieniec obraził się na Boga i pogrążył się w rozpuście i pijaństwie. Gdy usłyszał słynnego kaznodzieję George’a Whitefielda, Robinson powierzył swoje życie Panu, został metodystycznym pastorem i napisał pieśń zawierającą między innymi takie słowa:

*Panie, skłonny jestem błędzić,
Skłonny, by opuścić Cię.*

Komuś jednak nie spodobały się słowa o zabłąkanym sercu chrześcijanina, więc zmienił je na następujące:

*Pragnę wielbić Cię, o Panie!
Pragnę miłować Boga, któremu służę.*

Niezależnie od dobrych intencji tego, kto zmienił słowa pieśni, oryginalny jej tekst trafnie wyraża zmagania chrześcijanina. Jako wierzący mamy dwie natury — cielesną i duchową — które walczą ze sobą. Choć nasza grzeszna natura zawsze będzie skłonna odchodzić od Boga, to jeśli poddamy się Duchowi Świętemu, nie musimy być niewolnikami cielesnych pragnień. Takie jest przesłanie Pawła we fragmencie listu, który będziemy studiować w tym tygodniu.

Przeczytaj Ga 5,16. Jak pojęcie *postępowania* lub *chodzenia* (BI) wiąże się z życiem wiary? Zob. Pwt 13,4-5 BG; Rz 13,13 BG; Ef 4,1.17 BG; Kol 1,10 BG.

Chodzenie jest metaforą zaczerpniętą ze *Starego Testamentu* odnoszącą się do sposobu życia ludzi. Paweł, będąc Izraelitą, często posługiwał się tą metaforą w swoich listach, by opisać sposób życia właściwy dla chrześcijanina. Użycie przez niego tej metafory jest przypuszczalnie związane także z pierwszą nazwą, jaka była kojarzona z Kościołem wczesnochrześcijańskim. Zanim wyznawcy Jezusa zostali nazwani *chrześcijanami* (zob. Dz 11,26), nazywano ich po prostu wyznawcami/zwolennikami Drogi (zob. J 14,6; Dz 22,4; 24,14). To sugeruje, że od początku chrześcijaństwo było nie tylko systemem teologicznych wierzeń opartych na Jezusie, ale także *drogą* życia, którą należało *chodzić*.

Czym według Pawła różni się metafora *chodzenia* od tej użytej w *Starym Testamencie*? Por. Wj 16,4 BG; Kpł 18,4 BG; Jr 44,23 BG z Ga 5,16.25 BI; Rz 8,4 BG.

Sposób życia w czasach starotestamentowych był określany nie jako *chodzenie*, ale konkretnie jako *chodzenie w zakonie* (BG)/*postępowanie według prawa* (BW). *Halacha* to termin używany w judaizmie w odniesieniu do zasad i przepisów zawartych zarówno w prawie, jak i rabinicznej tradycji przodków. Termin *halacha* tłumaczy się zazwyczaj jako *prawo żydowskie*, a słowo to pochodzi od hebrajskiego słowa *ićś* (*drogą przykazań*).

Słowa Pawła o *postępowaniu według Ducha* nie są przeciwne posłuszeństwu prawu. Paweł nie sugeruje, że chrześcijanie powinni żyć w sposób niezgodny z prawem. Paweł nie sprzeciwia się prawu ani potrzebie posłuszeństwa prawu. Sprzeciwia się legalistycznemu sposobowi wypaczania prawa. Prawdziwe posłuszeństwo, którego Bóg pragnie od ludzi, nigdy nie może zostać osiągnięte przez zewnętrzny przymus, ale jedynie dzięki wewnętrznej motywacji będącej efektem działania Ducha Świętego (zob. Ga 5,18).

Jakie jest twoje doświadczenie w *postępowaniu według Ducha*? Na czym to praktycznie polega? Jakie praktyki w twoim życiu utrudniają *postępowanie według Ducha*?

„Gdyż ciało pożąda przeciwko Duchowi, a Duch przeciwko ciału, a te są sobie przeciwne, abyście nie czynili tego, co chcecie” (Ga 5,17; zob. także Rz 7,14-24). Jak w swoim chrześcijańskim życiu doświadczyłeś bolesnej rzeczywistości wyrażonej w powyższych słowach?

Zmagania, które opisuje Paweł, nie są udziałem każdej ludzkiej istoty, ale wewnętrzną walką, która toczy się w umyśle chrześcijanina. Ponieważ ludzie przychodzą na świat z wrodzonymi cielesnymi pragnieniami (zob. Rz 8,7), jedynie nowonarodzenie z Ducha może spowodować realny, duchowy, wewnętrzny konflikt (zob. J 3,6). Nie znaczy to, że niechrześcijanie nigdy nie doświadczają moralnych konfliktów. Ale nawet te konflikty są efektem działania Ducha Świętego. Jednak zmagania, które są udziałem chrześcijanina, toczą się w zupełnie innym wymiarze, jako że wierzący posiada dwie natury, które są wzajemnie wrogie wobec siebie — cielesną i duchową.

Na przestrzeni dziejów chrześcijanie tęsknie wyglądali uwolnienia od tych zmagañ. Niektórzy usiłowali zmniejszyć ich natężenie przez odizolowanie się od społeczeństwa. Inni twierdzili, że grzeszna natura może zostać zupełnie wykorzeniona dzięki działaniu łaski Bożej. Obie postawy są błędne. Choć dzięki mocy Ducha Świętego możemy z pewnością pokonać pragnienia ciała, konflikt będzie trwał tak czy inaczej, póki nie otrzymamy nowego ciała podczas powtórnego przyjścia Chrystusa. Odizolowanie się od społeczeństwa nie zda się na nic, bo bez względu na to, gdzie się znajdujemy, konflikt zawsze nam towarzyszy. Tak będzie aż do końca świata — powtórnego przyjścia Jezusa.

Ponieważ posiadamy dwie natury, jesteśmy dosłownie po dwóch walczących stronach jednocześnie. Nasza duchowa natura pragnie tego, co duchowe, a brzydzi się tym, co cielesne. Jednak nasza cielesna natura pragnie tego, co cielesne, a opiera się temu, co duchowe. Ponieważ umysł człowieka, choćby nawróconego, jest zbyt słaby, by oprzeć się ciału o własnych siłach, jedyną nadzieją na pokonanie ciała jest codzienne poddawanie się Duchowi Świętemu w walce przeciwko naszej grzesznej naturze. Dlatego Paweł z naciskiem podkreśla, iż mamy postępować według Ducha.

Na podstawie swojego doświadczenia w walce tych dwóch natur, jakiej rady udzieliłbyś chrześcijaninowi, który stara się uporać z tym niekończącym się konfliktem?

Po przedstawieniu konfliktu między ciałem a Duchem Paweł w Ga 5,18-26 szczegółowo omawia naturę tego przeciwieństwa, wymieniając moralne wady i zalety. Taka lista wad i zalet często występowała zarówno w literaturze żydowskiej, jak i grecko-rzymskiej. Autorzy wymieniali zachowania, których należy unikać, oraz zalety, które należy praktykować.

Przeczytaj uważnie listy wad i zalet w wymienionych poniżej fragmentach Biblii. W czym lista zawarta przez Pawła w Ga 5,19-24 jest podobna do innych list, a czym się różni? Zob. Jr 7,9; Oz 4,2; Mk 7,21-22; 1 Tm 3,2-3; 1 P 4,3; Ap 21,8.

Choć Paweł dobrze znał różne listy wad i zalet, to jednak użył ich w zdecydowanie odmienny sposób w *Liście do Galatów*. Po pierwsze, choć Paweł przeciwstawia sobie nawzajem dwie listy, to jednak nie odnosi się do nich w ten sam sposób. Przedstawia listę wad jako *uczynki ciała*, a listę zalet jako *owoc Ducha*. Jest to ważne rozróżnienie. Jak napisał współczesny brytyjski teolog James D.G. Dunn, „ciało *domaga się*, podczas gdy Duch *tworzy*. Podczas gdy jedna lista trąci niepokojącym przymusem i szaleńczym pobłażaniem sobie, druga mówi raczej o trosce o bliźnich, spokoju, wytrwałości i wiarygodności. Jedna opisuje ludzką manipulację, a druga boskie uzdolnienie czy napełnienie łaską, podkreślając, że wewnętrzna przemiana prowadzi do odpowiedzialnego postępowania”¹.

Drugą, intrygującą i szczególną różnicą między dwiema listami Pawła jest to, że lista wad jest celowo przedstawiona w liczbie mnogiej — *uczynki ciała*. W przeciwieństwie do tego *owoc Ducha* występuje w liczbie pojedynczej. Ta różnica może sugerować, że życie w ciele prowadzi wyłącznie do niezgody, niepokoju, kłótni i braku jedności. W przeciwieństwie do tego życie według Ducha rodzi owoc Ducha, który przejawia się w cechach sprzyjających jedności.

W tym kontekście niektórzy twierdzą, że nie liczy się to, w co ktoś wierzy o Bogu, byleby był szczerzy. Nic bardziej błędnego. Lista wad wymienionych przez Pawła świadczy, że jest inaczej — błędne poglądy o Bogu prowadzą do błędnego pojmowania seksualności, religii i etyki, co prowadzi z kolei do rozpadu więzi między ludźmi. Ponadto taki brak rzetelnej teologicznej wiedzy może także prowadzić do utraty życia wiecznego (zob. Ga 5,21).

Przeczytaj listę *uczynków ciała*. Czy potrafisz określić, który z tych uczynków narusza w jakiś sposób jedno lub więcej z 10 przykazań?

¹ James D.G. Dunn, *The Epistle to the Galatians*, Londyn 1993, s. 308.

„Owocem zaś ducha jest: miłość, radość, pokój, cierpliwość, uprzejmość, dobroć, wierność, łagodność, opanowanie. Przeciw takim [cnotom] nie ma Prawa” (Ga 5,22-23 BT). W jaki sposób posłuszeństwo 10 przykazaniom odzwierciedla owoc Ducha wyrażony w powyższych wersetach? (Zob. także Mt 5,21-22.27-28; 22,35-40).

---

10 przykazań nie jest alternatywą dla miłości, ale pomagają nam *okazywać* miłość zarówno do Boga, jak i do ludzi. Jakkolwiek miłość wykracza daleko poza literę prawa, to jednak nie jest sprzeczna z prawem. Pomysł, iż miłowanie Boga i bliźniego uchyla 10 przykazań, wydaje się tak samo sensowny jak twierdzenie, że umiłowanie przyrody uwalnia nas od prawa grawitacji.

W przeciwieństwie do 15-wyrazowej listy uczynków ciała owoc Ducha jest przedstawiony w 9 zgrabnych słowach. Bibliści wskazują, że zalety te są zebrane w trzech grupach po 3, ale nie ma zgody co do znaczenia ich kolejności. Niektórzy widzą w liczbie 3 bezpośrednie odniesienie do Trójcy. Inni są przekonani, że 3 trójki odzwierciedlają sposób, w jaki powinniśmy się odnosić do Boga, bliźnich i samych siebie. Jeszcze inni postrzegają tę listę jako opis charakteru Jezusa. Choć każdy z tych poglądów ma w sobie coś z prawdy, najważniejsze jest znaczenie, jakie Paweł przypisuje miłości w życiu chrześcijanina.

Fakt, iż Paweł wymienia miłość jako pierwszą z 9 zalet, nie jest przypadkowy. Wcześniej, w Ga 5,6.13, podkreślił centralną rolę miłości, a także uwzględnił ją na liście zalet w innych miejscach (zob. 2 Kor 6,6; 1 Tm 4,12; 6,11; 2 Tm 2,22). Podczas gdy wszystkie inne zalety występują także w źródłach pozachrześcijańskich, miłość (gr. *agape*) jako zaleta jest zdecydowanie chrześcijańska. Wskazuje to, że miłość należy postrzegać nie tylko jako jedną z wielu zalet, ale jako główną chrześcijańską zaletę będącą kluczem do wszystkich innych zalet. Miłość jest najważniejszym owocem Ducha (zob. 1 Kor 13,13; Rz 5,5) oraz powinna określać życie i postawy każdego chrześcijanina (zob. J 13,34-35), jakkolwiek czasami trudno jest ją okazywać.

Jak dużo wyrzeczeń wymaga miłowanie? Czy można miłować bez wyrzeczeń? Czego Jezus uczy nas o miłości i wyrzeczeniu się siebie?

Choć wewnętrzny konflikt między ciałem i Duchem zawsze toczy się w sercu każdego wierzącego, chrześcijańskie życie nie musi być naznaczone porażką, upadkiem i grzechem.

Co według Ga 5,16-26 jest kluczem do życia, w którym Duch panuje nad ciałem?

Ga 5,16-26 zawiera 5 ważnych czasowników opisujących życie człowieka prowadzonego przez Ducha Świętego. Po pierwsze wierzący musi *chodzić* w Duchu (zob. Ga 5,16 BI). Grecki czasownik użyty tutaj to *peripatein* (*chodzić wokół, przechadzać się lub podążać za*). Zwolennicy słynnego greckiego filozofa Arystotelesa byli znani jako perypatetycy, gdy podążali za swoim mistrzem wszędzie, dokąd się udawał. Fakt, iż ten grecki czasownik występuje w czasie teraźniejszym, wskazuje, że Paweł nie mówi o okazjonalnym chodzeniu, ale raczej ciągłym codziennym doświadczeniu. Ponadto ponieważ występuje tu nakaz *chodzenia* w Duchu, oznacza to, że chodzenie w Duchu jest zależne od wyboru, jaki musimy codziennie podejmować. Drugi czasownik to *prowadzić* (zob. Ga 5,18). Sugeruje on, że musimy pozwolić Duchowi Świętemu, by nas prowadził tam, dokąd powinniśmy iść (por. Rz 8,14; 1 Kor 12,2). Naszym zadaniem nie jest prowadzić, ale dać się prowadzić.

Kolejne 2 czasowniki występują w Ga 5,25. Pierwszy to *żyć* (gr. *dzen*). Paweł nawiązuje tu do doświadczenia nowonarodzenia, jakie musi nastąpić w życiu każdego wierzącego. Użycie czasu teraźniejszego po raz kolejny wskazuje, że doświadczenie to musi być codziennie odnawiane. Ponieważ żyjemy według Ducha Świętego, Paweł pisze, że powinniśmy także *postępować* według Ducha. Słowo przetłumaczone jako *postępować* różni się od tego z Ga 5,16. Tutaj Paweł użył greckiego słowa *stoichein*. Jest to wojskowy termin oznaczający *równanie do szeregu, marsz zsynchronizowanym krokiem czy trzymanie szyku*. Chodzi o to, że Duch Święty nie tylko daje nam życie, ale także kieruje naszym życiem dzień po dniu.

Czasownik, którego Paweł używa w Ga 5,24, *ukrzyżować*, może się wydawać nieco szokujący. Jeśli mamy podążać za Duchem Świętym, musimy podjąć radykalną decyzję, by uśmiercić pragnienia ciała. Oczywiście Paweł mówi w sposób przenośny. Krzyżujemy ciało przez karmienie ducha i umartwianie grzesznych pragnień ciała.

Jakich zmian i wyborów musisz dokonać, by odnosić zwycięstwa, jakie zostały ci obiecane w Chrystusie — zwycięstwa, które dzisiaj wciąż ci się wymykają?

DO DALSZEGO STUDIUM

„Życie chrześcijanina nie jest usłane różami. Musi on toczyć ciężką walkę. Dręczą go silne pokusy. »Ciało pożąda przeciwko Duchowi, a Duch przeciwko ciału« (Ga 5,17). Im bardziej przybliżamy się do końca historii ziemi, tym bardziej zwodnicze i usidlające będą ataki wroga. Jego ataki będą coraz silniejsze i częstsze. Ci, którzy odrzucają światło i prawdę, staną się coraz bardziej zatwardziali i nieprzystępni oraz coraz bardziej zawzięci wobec tych, którzy miłują Boga i przestrzegają Jego przykazań. (...).

Wpływ Ducha Świętego jest życiem Chrystusa w duszy. Nie widzimy Chrystusa i nie rozmawiamy z Nim twarzą w twarz, ale Jego Duch Święty jest tak samo blisko nas w każdym miejscu. Działa On w każdym i przez każdego, kto przyjmuje Chrystusa. Ci, w których mieszka Duch Święty, objawiają owoce Ducha — miłość, radość, pokój, cierpliwość, łagodność, dobroć, wiare¹.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Zastanów się nad kwestią ukrzyżowania cielesnych pragnień. Co to znaczy? Jak możemy to uczynić? Jak często musimy to robić? Dlaczego Paweł poświęcił się tak mocnym czasownikiem? Jak użycie słowa *ukrzyżować* świadczy o stopniu trudności walki z samym sobą?

2. Jaką rolę, jeśli jakąkolwiek, odgrywa ludzki wysiłek w wytworzeniu owocu Ducha? Co twoje doświadczenie mówi ci w tej kwestii?

3. Paweł napisał, że ci, którzy praktykują uczynki ciała, nie odziedziczą Królestwa Bożego. Jak pogodzisz to stwierdzenie z faktem, iż Paweł stwierdził, że jesteśmy zbawieni przez wiarę, a nie przez uczynki?

4. Co jest największą trudnością dla ciebie w twojej więzi z Bogiem? Czy nie jest to grzech i to, co grzech czyni z tą więzią? Kto z wierzących nie odczuwał wyobcowania, zwątpienia i rozczarowania z powodu grzechu, zwłaszcza że obiecano nam zwycięstwo nad grzechem? Zważywszy na ten fakt w kontekście zwycięstwa nad grzechem, dlaczego zawsze musimy pamiętać, że nasze zbawienie opiera się wyłącznie na tym, czego Jezus dokonał dla nas?

PODSUMOWANIE

Choć w życiu każdego wierzącego toczy się walka między pragnieniami ciała a pragnieniami Ducha, życie chrześcijanina nie musi być pasmem porażek. Ponieważ Chrystus odniósł zwycięstwo nad mocą grzechu i śmierci, życie chrześcijanina może znajdować się pod panowaniem Ducha Świętego, który codziennie przynosi dary łaski Bożej i uzdalnia nas do panowania nad pragnieniami ciała.

¹ Ellen G. White, w: *The Seventh-day Adventist Bible Commentary*, Hagerstown 1980, t. VI, s. 1111-1112.